

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četril leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojpe štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetarv) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 46.

V Ptuj v nedeljo dne 15. novembra 1908.

IX. letnik.

Kdo je kriv?

Duhovi, ki so jih klicali, postajajo zdaj neprijetni; ali zdaj nimajo prvaki več moči, da bi jih zopet v njih temo pregnali... Da, da, tako stoji stvar! Prvaki so zapričeli grozoviti gospodarski boj proti Nemcem! Mislili so, da bodejo kar čez noč pohrustali vse nemške in napredne trgovce in obrtnike. Širili so nezmišeln bojkot, napadali in psovali kmete, ki so raje pri naprednjakih za cenejši denar boljše blago kupovali in jim celo v hiše odirali ter šipe pobijali... Da, tudi to se je zgodilo! Slovenskim kmetom se je od nahujkskih slovenskih pobalninov v hiše udralo in šipe razbijalo...

Torej boj in zopet boj in bojkot in bogve kaj še vse... Pri vsemu temu so prvaki le na eno pozabili: da imajo Nemci in naprednjaki namreč isto pravico, da imajo isto orodje v roki, da zamorejo bojkot z bojkotom, boj z bojem vrtni!

Svoji k svojim! Dobro! Ali mi smo že pred večimi tedni pisali, da bi bilo grozno, ako bi se tudi Nemci postavili na stališče bojkota, ako bi tudi oni pričeli kričati: svoji k svojim!

Naše govorenje ni pomagalo. Nasprotno: še bolj divja je bila gonja, še hujše hujskanje. Izdajali so se letaki proti Nemcem in nemštvu prijaznim pravim Štajercem ter Koroščem, ki hočejo v sporazumljenju z sosedi živeti. Vezali so se s Hrvati in hoteli te na Štajersko pripeljati, da bi se vnel krvavi boj. Napadali so ljudi iz mesta, ako so ti prišli v okolico in tam denar porabili. Prepovedali so vsako občevanje z Nemci...

To divjo sovraštvo se je javilo že nekaj tednov. Mi se ga nismo bali. Mi zaradi te gonje niti 5 naročnikov nismo izgubili; nasprotno, mnogo smo jih pridobili. Mi smo vedeli, da živi v srcu našega ljudstva prava ljubezen do zelene naše domovine in da v tem srcu ni prostora za sovraštvo.

Vedeli smo pa tudi, da se bodejo zunanji Nemci uprli neznosni gonji prvakov. Vedeli smo,

Življenje na deželi.

Neki thürinški duhovnik piše v listu „D. Tageszeitung“:

„Moral sem za 14 dni v mesto, da napravim neko izkušnjo. Zdaj je to srečno minulo in jaz sedim zopet v svoji vasi ter mislim nazaj. Grozno, — ne samo izkušnja, ne, celo mesto! In pri temu malo mesto, nežno ležeče, kakor redkokodaj, z gozdovi in vodo in vrtovi in nasadi v obilici. In vendar — grozno! Vrste hiš, dim, nemir, hitenje! Že zutraj pred šesto — koraki delavcev in delavk, ki hitijo v fabriko; vidi se jih pred seboj v megli, te nezadovoljne, zaspane, jezne obraze. Te ljudi pač noč ni okrepčala.

Kako drugače tukaj! Mi imamo tudi fabriko; ali ljudje hodijo z drugimi obrazi okoli, ne hitijo tako, se smejejo, celo pred mojo hišo vriskanje, igranje fantov in deklet — ja seveda,

da bodejo ti zunanji Nemci pričeli ravnati po geslu „zob za zob“. In svarili smo prvake, naj ne uresničijo boja do noža, naj ne delajo teh prokletih neumnostij, naj se ne upajo v nevarnost... Vse zamanj! Smejali so se nam in vpili hripavi in pijani naprej: Svoji k svojim!

In Nemci so odgovorili — z istim klicom. Rekli so: kakor ti meni, tako jaz tebi! Sklenili so, bojkotirati tiste, ki njih bojkotirajo...

Tako se je žalibog zgodilo, da so v nahujkskih okrajih kupci izostali, da prejšnji odjemalci vina, sadja in živine zdaj vprašajo, je-li je prodajalec te ali one stranke. To se je zgodilo! **Bojkot tistim, ki bojkotirajo!**

In posledica tega? Kmetje v nekaterih spodnještajerskih okrajih ne morejo svojih produktov oddati.

Zdaj pa vpijejo prvaki, da smo mi tega vzrok... Tu se pač že vse neha! „Kdor seje veter, žel bode vihar“, smo že zadnjič pisali.

Vi prvaki, vi ki hujskate, bojkotirate, vi spravljate ljudstvo v nevarno, vi bodede napravili iz tega ljudstva berča!

Sramujte se, sramujte se, prvaki. Zadnji košček kruha ste iztrgali svojemu lastnemu narodu iz ust... In v iste krivi, ako bode ta narod stisnil pest in po vas udaril!

V vsaki hiši mora biti „Štajerc“ kmetški koledar, ki nudi za malo denarja veliko vsebino! Čez 120 strani bode obsegal letošnji naš koledar in veliko slik. In vse to za 70 vinarjev, (to je 60 za koledar in 10 za poštnino), ki se jih najbolje naprej pošlje!

Politični pregled.

Ministerstvo Beck je odstopilo. Dobili bomo torej novo vlado; boljše gotovo ne.

Deželni zbori. Štajerski in koroški deželni zbor sta že zaključena. Na njih delovanje se bodedo še ozirali!

ti prihajajo tudi skoraj vsi iz hiše starišev ali iz lastne domačije. Ti smejo pričakovati, da se vrnejo v prijetno sobo, iz katere se solnce ravno prijazno poslovi, v lepi, širni gozd, v vrtove in na travnike. Tukaj ima tudi najubožnejši svojo hišico; ako obsega tudi le tri sobice, ako je tudi tesna, njegova je vendar. Tistih par rož, par grmičev fižola in krompirja cvetijo in nosijo zanj in za svojece. Mala ograja pravi: Stoj! Tukaj sem jaz kralj, tukaj se neha vsako tuje vmešavanje!

Tako čutim tudi jaz. Seveda, svojo hišo imam le v najemu, ali celo, na par let, in kamor pogledam, je prosti izgled na gozdove, travnike, goče in polja. Drevesa tu na desno stojijo v mojem vrtu, okoli naokrog ni nikogar, ki bi mi smel kaj zapovedati. Oh, kako se kostanji žarijo v jesenski obleki! Samo eden je temnozelen. Zlato se plamti iz breze, kako nežno cveti grah, belo in ljubko in vredni vse jesenske krasote.

Tako ne gre naprej! Članku agrarnega voditelja pl. Hohenbluma posnemamo, da se je od uresničenja srbske pogodbe (to je od 1. septembra) že 219.984 kil govejega mesa in 152.439 kil svinjskega mesa na dunajski trg prineslo. Konzumenti niso imeli od tega prav nikakoršnega dobička. Živinske cene pa so vendar občutno padle. Na dunajskem sejmu s klavno živino dne 19. p. m. padla je cena pri vseh vrstah živine za 3 do 4 kron, na svinjskem sejmu pa celo za 6 do 7 kron pri 100 kilogramih. Neprodanih je ostalo 1.500 svinj. To je posledica srbskega uvoza mesa! Na dunajskem sejmu dne 26. p. m. so padle cene še občutnejše. K temu pride pa še neko drugo dejstvo. Vsled sporazumljenja v novi nagodbi z Ogrsko glede prometa z živino se je ogrski uvoz živine tako pospešil, da je groza. Ogrska je uvozila na Avstrijsko od januarja do septembra tega leta za 18 milijonov kron več živine nego lansko leto v istem času. To so vnebovpijoče razmere, usodopolne za našo domačo itak zamarnjeno živinorejo! Ali naprej! Sam sedanji klerikalni poljedelski minister dr. Ebenhoch je v listih dokazal, da je šel naš avstrijski izvoz živine že lansko leto za 68 milijonov kron nazaj. Zdaj pa je dokazal generalni tajnik c. k. kmetijske družbe g. Juvan, da je cena živine v splošnem proti prejšnji za 30 do 50 procentov padla, brez da bi mesarji znižali cene mesa... Tako res ne more iti naprej! Ravno tako izgleda stvar, kakor da bi gotovi krogi hoteli uničiti avstrijsko kmetijo. In kdo je temu kriv? V prvi vrsti klerikalni poljedelski minister, ki noče in ne more varovati kmetijske interese. V drugi vrsti pa tisti poslanci, ki se prodajo in ki glasujejo za vse, kar jim komandira vlada!

Postava proti pijančevanju. Vlada bode predložila državni zbornici postavni načrt proti pijančevanju. Po temu se ne bode moglo tožiti na cehe napravljene dolgove. Tudi bodo kazniva dejanja, ki se jih stori v pijanosti, potem drugače sojena kakor doslej (pijanost je bila doslej olajševalna okolnost.) Nadalje določbe te nove postave se bodejo tikale večkratne pijanosti

Moj fižol je v 14 dneh malo zrastel (2000 čez morjem stanujem), morda ga bodem vendar še pred mrazom pokusil. Za vrtno na travniku se pasejo krave, melodično doni njih zvonjenje skozi lepo, svežo jutro. Nadalje zadaj in na desno in na levo se dviga dim in smeh in vriskanje. Krompirjeve počitnice so tu, to je veselje za deco, to je zdravje in veselje in življenje. In človek prezre rad kakšno neumnost. Ako obracam svoje poglede naokoli čez čiste, lepe hišice do velike, daleč vidne cerkve, — povsod mir, sreča, tiho delo, pokoj; seveda v te ali oni hiši tudi prepir in vse bedarije in slabosti in grehi ljudi; — ali to vse se ne upa na svitlo, to ni tisto, kar določa sliko, to je le kakor senca v svetlobi. Vse, kar je malega, hudobnega, preveč človeškega izgine pod vplivom velike, tihe, lepe nature. In tako je, kakor da bi iz vseh teh hišic do zadnje v krogu tekale nevidne niti do mojega srca, do srca župnika vseh teh duš...

na javnih krajih, oddaje alkohola na pijane osebe itd.

Rumunske zahteve. Kar smo prorokovali, izvršuje se točka za točko. Ker je naša kratkovidna vlada dovolila Srbom uvoz 70.000 komadov svinj in 35.000 komadov govede, zahtevajo zdaj Rumuni isto pravico in sicer še več kakor Srbi. Iz Dunaja se namreč poroča:

»Razprave glede trgovske pogodbe z Rumunsko se ne izvršujejo zadovoljivo. Nastopile so težave. Rumunska zahteva namreč pravico, da uvaža na Avstrijsko dvakrat toliko živine kakor Srbija. In to zahtevajo Rumuni prav odločno.»

Torej še enkrat toliko mesa hočejo Rumuni uvažati kakor Srbi. To bi bilo torej skupaj s srbskim uvozom 210.000 komadov svinj in 105.000 komadov govede na leto. K tem 315.000 komadi živine pride še izpadek našega izvoza živine za 67 milijonov kron. Ako se v poslaniški zbornici te nesramne postavbe s Srbijo in Rumunsko sprejmejo, potem — adijo, domača naša živinoreja!

Prazne državne blagajne. Dunajska „Montagsrevue“ piše: „Veliki preostanki, s katerimi se je finančni minister svoj čas bahal, so izginili. Državne blagajne so prazne in g. Korytowsky išče denar potom dolga. Dovolitev neverjetnih milijonov za postranske namene, slabo gospodarstvo uprave državnih železnic zahtevajo sredstev, katerih ne dajejo davki. Delovanje ministerstva Becka je pripeljalo do tega deficita. Torej prazne kase, — in ljudstvo ima tudi prazne žepa...“

Volitve v nižjavstrijski deželni zbor so končale s popolno zmago krščanskih socialcev. Izvoljenih je bilo namreč 27 naprednjakov in 100 črnih. Pač žalostne razmere!

V Bozniji bodoje vpeljali posebni deželni zbor. Kakor poročajo listi, obsegal bode ta zbor 80 članov in sicer 52 izvoljenih in 28 virilistov. Srbi bodoje zastopani po 23 izvoljenih poslancih in 4 škofih, muhamedanci po 17 poslancih in 6 muftijih, 4 virilistih in 6 reprezentantih. Katoličani imeli bodoje 12 izvoljenih poslancev in 3 škofov itd. Skupno bode torej deželni zbor obsegal 27 srbskih, 34 turških in 19 katoliško-hrvatskih poslancev.

70 vinarjev,

to je: 60 vinarjev za koledar in 10 vinarjev za poštino naj se vpošlje in dobilo se bode

kmetski koledar,

ki obsega 120 strani, mnogo slik, povestij, gospodarskih člankov, mnogo koristnega in zabavnega.

Dopisi.

Iz Ptujkega okraja.

Dolgo let hodim po ptujskem okraju in kupujem sadje in vino in tudi poljske pridelke imam tedaj priliko skorej vsako grabo na deli priti.

Prejšnje leta ni bilo mogoče iz grab na deželi vun priti, ljudi niso mogli pridelke prodati zavoljo slabih cest, po katerih se ni dalo korakati in ne voziti. Ali zdaj dve leti se je hvala Bogu svet v ptujskem okraju preuredil, in to hvalo moram izreči današnjem naprednem okrajnem zastopu pod vodstvom velezasluzenega načelnika Ornig in celega okrajnega zastopa.

Lansko leto je bilo mnogo sadja v fari Majšberg in Ptujška gora, ta kraj je bil kar se ceste tiče prej popolnoma zapuščen, lansko leto so se dve imenitni občinski cesti Majšberg-Stomečka vas in Ptujška gora—Naraple od okrajnega zastopa v taki stan spravile, da se lahko dirja z upreženo živino po njih. Zato je bilo tudi mogoče lansko leto sad izpeljati in ondotni prebivalci so dobili lepi denar; in od koga? Od Nemcev, ker so ti njih sad odkupili. Lepa nova okrajna cesta se je zgradila pod gorskim bregom vodeča skoz Podloše in Sestrže, iztekajoča v Črešnovce Bisterškega okraja. Ta je važna za ondotne prebivalce, kateri niso nobene ceste imeli in ni bilo mogoče njih pridelke

izvažati, zdaj se je stvar preuredila po naprednim načelnikom Ornig.

Važna cesta je tudi od Sel čez breg „Sterneć“ v Doleno in dalje v Strajno. Po tej cesti ni bilo mogoče potovati. Ta kraj je rodovitni in tudi iz tega kraja se je mnogo izvažalo, ker je tudi zdaj dobra cesta. Po fari sv. Andrej na Leskovci in sv. Barbara o Halozah so se zapuščene ceste popravile, čez Okički hrib in k sv. Florjanu so se nove okrajne ceste zgradile. Kdor je tukaj hodil prejšnja leta, se je začudil, kaj je postalo, drugi svet. V tej krajih ni bilo vsled strmih kamnitih bregov nobenega prometa, ker živina vsled kamnitnega poda ni mogla naprej.

Tudi občinske dozidaj popolnoma zapuščene ceste v občinah Varnica, Lehnik, sv. Elizabeta, Slatina, Dravci, Kapič, Gradiš in Okič so se v dobro stanje spravile, in v Dravcih—Repč lep most iz betona zgradil. Potem se še mora ozirati na Turško grabo, cesta katera vodi od Zavrč na Dubravo na Hrvaškem po Turški grabi, ker imenitna kaplica roše. Kdor je prejšnje leta tukaj potoval je bil prepričan, da ni mogoče iz tega rodovitega kraja vino in sadje izvoziti, ker ni bilo varno za živino in za blago. Plačati se je moralo za polovnjak vina na Ptuj postavljeno po 6 kron. Letos je ta cesta zgotovljena, proga ravna kakor od kolodvora v Ptuj na Možajnce, brez brega in 4 kilometre dolga. Zdaj je mogoče brez težav 4 polovnjake vina na voz naložiti in ga odpeljati, to stane zdaj 8 kron, pred pa se je za polovnjak zahtevalo po 6 kron; kaki razloček!

Zdaj pa se more še opozoriti ljudstvo na dve važni cesti v slov. gorah. Ena cesta je občinska, katera od okrajne ceste radgonske se cepi in k sv. Urbani pelja; ta je bila tako zanemarjena, da ni bilo mogoče po nji voziti ne hoditi. Napredni okrajni odbor in njegov načelnik se je osmislil čez to zapuščeno cesto, po kateri je veliki promet in cesta je danes taka, da je veselje po nji se peljati.

Druga cesta katera se cepi od Radgonske ceste pri loščarji Kupovec v Janovcih in skoz Jiršovce v Ragoznico k sv. Rupertu Lenarčkemu okraja pelja, za katero se je 20 let prosilo, pa prejšnji prvaški okrajni zastop ni imel nobene skrbi za to cesto; se je zgradila; lansko leto 1907 se je zgradba začela in 1. oktobra t. l. je zgotovljena. Kako veselje! Letos ko je toliko vina in sadja, kako lahko se zdaj blago izvažati! Ta nova okrajna cesta je zgled kako ravna je brez brega in na suhem zgradena, dolga je 5 kilometrov. 500 metrov. Stane okoli 22.000 kron. Prebivalci, dobri in za napredek vneti ljudje so potrebni svet za gradbo ceste brezplačno prepustili, ker so bili prepričani o važnosti te ceste. Kjer je promet, tam je denar!

Prebivalci ptujkega okraja, premisliti kaj dobrega je današnji okrajni zastop pod vodstvom njegovega trudopolnega načelnika Ornig storil in bodimo mu hvaležni! Letos je mnogo kletev radi slabih cest izostalo in tako naj se ljudstvo zdravi in pri današnjih voditeljih okrajnega zastopa ostane. Živijo tisti!

Hvaležni kupec.

O p o m b a u r e d n i š t v a: Sprejeli smo radevoljno ta dopis nam poznanega kupca. Takih dopisov smo sicer že celo vrsto dobili. Kdor ima možgane v glavi, mora biti okrajnemu zastopu in njegovemu načelniku v srce hvaležen, da je toliko v tako kratkem času storil. Ceste so kakor žile v telesu, — brez njih ni življenja! S praznimi besedami se ljudstvu pač ne pomaga. Le z delom se da kaj doseči! In koliko dela so dale ceste! Kolikrat se je vozil g. Ornig in žrtvoval čas in denar, da se je vse v redu izvršilo. In zdaj, ko so prepotrebne te ceste zgrajene, zdaj lažejo in obrekujejo prvaki na najnesramnejši način in hočejo ljudstvo razburiti in kar je svitlega očrniti. Sramota zanje! Ljudstvo pa se ne bode vjelo v te prvaške zanjke. Hvaležno bode ostalo naprednemu delu!

Marija v Puščavi. Ljubi „Štajerca“! Zima, katera zaziblje naravo v spanje, da se spomladi spet prebudi, je pred vratmi. Tople sapice so postihnille, zeleni gaji so izgubili svoje listje, sonce, ki je povzročilo čez leto hudo vročino, skriva se sedaj za gorami, sploh vse, kar je pod milim nebom, pričuje nam minljivost tega sveta. Kaj pa mi?! Da, tudi mi bodemo šli svoj čas k počitku, izročeni bom zemlji iz katere smo

vzeti. Dva, ki sta se v celem življenju morebiti le zaradi druge narodnosti, ker je ta čital na predne časopise, sovražila, spala bosta tik eden drugega, vsak v svoji šestoglati hišici. Čitatelji si bodo mislili, zakaj to pišem, ali vedite, da prvaki ne pomislijo, da bo nas vseh enkrat konec. Vsi se bomo zagovarjali pred sodnim stolom, ter da mora sovraštvo vsaj na bolniški postelji ponehati. Evo Vam dokaz! Pred kratkem želel je neki naročnik „Štajerca“ — spovednika, zaradi njegove bolezn. Ker je bajta pri žagi v kateri je stanoval, borna, želel je starček, ki se je 1866. vojskoval za domovino, da ga za ta čas prenesejo v hišo svojega gospodarja. Štel si je za nespodobno, da bi g. župnik šli s sv. zakramenti, z živim Bogom v to bajto. In kaj stori nekdanja kmetica, ki je obdeljena z več „škapulirji“, ter zapisana skoro v vseh „svetih“ bratovščinah. Ker je vedela, da bolani „Štajerca“ čita, kateri je vsem trn v peti, izgovorila se je: „Hm, pri nas ni prostora, mi nimamo praznih hiš!“ Toraj „sveta“ žena, vdova, za našega odrešenika, ki je nam zapustil lep nauk „kateri enega mojih najmanjših sprejme, mene sprejme“, konečno pa za delavca, ki je pustil vso svojo moč pri tem posestvu, ni imela prostora le za kratak čas. To je teh „svetosti“ polnih ljudi „ljubezen do bližnega in do Boga“! Sovraštvo na bolniški postelji, fej. Župnik pa, kateremu gre vsa čast, ker ni politikujoč dušni pastir, ni se sramoval te bajte, ni zanikal naročnika „Štajerca“, kateri so po mnenju klerikalčkov „brezverci“ in „nemčurji“, šel je k njemu celo dvakrat, ter ga sprevidel s sv. zakramenti. In tako sovraštvo vprizorjavo edino tisti, ki „sveto“ obračajo svoje oči v „deveta“ nebesa. Kaj ko bi bil še župnik rekel: „Pri tem, ki „Štajerca“ čita, nima prostora!“ Siromašen starček bi potem takem gotovo ostal brez spovedi, V splošnem pa, kar se tiče bojkota proti „Štajercu“ in nemščini, omenim, da bo odsihmal postopal najodločneje, ker bojkot je po postavi prepovedan. Žvajgerju pa svetujem, da me pusti zaradi lanskega dopisa čisto pri miru, ker res, stokrat res je, da je Žvajger več v krčmi kakor pa v cerkvi, doma pa malo. Postava pozna bojkot predobro, zato pa „Herstell Euch“! „Štajerc“, in sploh kar je pravega nemškega časopisja, hočejo mir med Nemci in Slovenci. Nasprotniki pa naj grejo dol v jugoslovanske kraje, kjer od 40—60% ljudstva ne zna ne pisati ne čitati. Tam je voda dovolj kalna. Armadni službeni jezik je tudi in še bode nemški, dokler bo lepa Avstrija v rokah Habsburžanov. Marsikateri slovenski vojak bi raje sedel v pisarni, kakor pa ekserciral po skalnatih bregovih, toda tem bridka poje, popred ko se naučijo še le nemške „komande“ To bo pritrld vsak, ki je nosil vojno suknjo. — Kolikor je hotelo čez vrč, izročil sem javnosti, več pride pozneje. Bojkot proti „Štajercu“ mora ponehati, pa če bi vsi prvaki z zobmi škripali, resnica naj zmaguje. In hoc signo vinces.

Skozi celo leto

se čita koledar. Naš napredno pisani kmetski koledar izšel bode te dni. Kdor si ga želi, naj takoj vpošlje 70 vinarjev in sicer 10 za poštino, 60 za ceno.

Noben koledar

ne daje za tako malo svoto toliko zanimive, koristne vsebine.

Splošno zavarovanje za starost in onemoglost.

Poročali smo že v zadnji številki, da je vlada predložila zakonsko predlogo, tikoče se splošnega zavarovanja za starost in onemoglost. Ker je to velevažna zadeva, treba se je nanjo natančneje ozirati. Zlasti važno je, da ni raztegneno to zavarovanje edino na industrijske in obrtniške delavce, temveč tudi na kmete in njih posle ter na obrtnike.

Vsled te važnosti prinašamo v sledečem natančnejši izvleček iz tega načrta nove postavbe:

Bolniško zavarovanje.

Dolžnost zavarovanja za slučaj bolezni se je raztegnila na skoraj vse mezdne delavce, nadalje na domače delavce in posle. Sprejem delavcev v kmetiji in gozdarstvu (in ne samo poslov) sledil je iz potrebe, da se omeji težko oškodovanje kmetije vsled bega iz dežele. Pomanjkanje poslov je namreč večinoma posledica dejstva, da kmetijski posli doslej niso bili enako zavarovani kakor industrijski delavci.

Bolniško zavarovanje bode odslej več storilo; trajanje bolniške podpore, ki je znašalo doslej 20 tednov, se je namreč na eno celo leto raztegnilo. Bolniška podpora se tudi ne bode več odmerila po „v kraju navadni dnevni plači“, temveč po pripadanju v gotovi plačilni razred; s tem bodo bolniške blagajne deloma večje podpore dajale. Dosedanja podpora porodnic se bode spremenila v izdatno varstvo mater. Uredilo se bode tudi temeljito vprašanje zdravnikov.

Nespremenjen ostane vpliv delavcev na upravo, razmerje glasov dveh tretin delavcev ter ene tretine podjetnikov. Za varstvo manjšin uvedlo se bode proporcionalni volilni zisten.

Zavarovanje proti nezgodam.

To zavarovanje se je zelo spremenilo.

Doslej se je plačila tega zavarovanja preračunilo po skupni plačilih svoti podjetnika. Odslej se bode zavarovalne svote od vsacega posameznega, na okrajnem mestu v evidenci pe-ljanega delavca posebno zaračunilo.

Najvažnejša sprememba, ki se tiče tega zavarovanja, pa je, da bodo odslej vsa plačila naložena podjetnikom, medtem ko so morali doslej delavci 10% zavarovalne svote iz lastnega plačevati. Plačila zavarovalnice za popolnoma za delo nezmožne ter gledé rent za po ponesrečenih zaostalimi se bodo razširila.

II.

Zavarovanje za starost in onemoglost.

Delavec dobi po končanem 65. letu življenja starostno rento. Ako postane pred tem času za delo nezmožen, potem dobi invalidno rento (to je rento za onemoglost). Samostojne osebe dobijo istotako v 65. letu starostno rento.

Visokost rente za starost ali onemoglost odvisna je od trajanja in visokosti vplačila. Zao-stalcem se dovoli enkratni kapitalni odplaček. Nadalje dobijo ženske zavarovanke polovico vplačanih svot povrnjene, ako se omožijo.

Za vse velja seveda obligatorno zavarovanje; to se pravi: vsakdo se mora zavarovati.

O plačilih.

Plačila zavarovalnic označila bode sledeča tabela. Omeniti je, da je že zaračunjen državni prispevek v znesku 90 kron k vsaki renti:

Plačilni razred	Tedenska plača	Tedenski prispevek na polovico dohodka delavca	Pravica do rente po letih		
			20let	30let	40let
a) delavci					
I.	kron do 4-80	12	144	156	168
II.	a) . . . . . 4-80 do 7-20	24	198	222	246
	b) . . . . . 7-20 " 9-60				
III.	a) . . . . . 9-60 " 12--	36	252	288	324
	b) . . . . . 12-- " 14-40				
IV.	a) . . . . . 14-40 " 19-20	48	306	354	402
	b) . . . . . 19-20 " 24--				
V.	a) . . . . . 24-- " 30--	60	360	420	480
	b) . . . . . 30-- " 36--				
VI.	 36--	72	414	486	528
b) samostojni					
Na leto 12 mesečnih prispevkov po 1 kroni			198	222	246

Kdo je dolžan se zavarovati?

Dolžni se zavarovati so: industrijski, obrtniški in kmetijski delavci, hlapi, posli, sodelujoči člani družine, učenci, domači delavci, domači učitelji, domače šivilje, domače perice, služkinje itd. (okroglo 6 milijonev oseb). Dolžnost zavarovanja prične s 16. letom življenja. Izjema so invalidi in čez 60 let stare osebe. Nadalje niso zavarovane osebe, ki stojijo v mesečni ali letni plači in katerih plačila presegajo mesečno 200 kron ali letno 2.400 kron. Od

samostojnih so dolžni, se zavarovati vsi lastniki obrtniškega ali drugačnega podjetja ali kmetijskega ali gozdarskega podjetja. Izjema so le oni, katerih letni dohodek presega 2.400 kron ali ki uslužbujejo redno ne več kot dva družini tuja mezdna delavca. Prispevke se računajo pri delavcih po mezdni razredih. Polovico plača delavec, polovico delodajalec. Pri samostojnih so razmere drugačne. Kajti ne obrtnik, ne kmet in ne mali trgovec ne morejo na redne dohodke računati kakor delavec. Zato bode znašal mesečni prispevek pri dohodku do 480 kron 50 vinarjev in pri dohodku med 480 do 2.400 1 krono mesečno.

Kako dolgo je treba čakati?

Čas za čakati znaša: pri delavcih za doseg invalidne rente 200 tednov prispevkov (to je pri 50 letnih prispevnih tednih 4 leta, pri 40 5 let). K temu času se pa tudi računa čas vojaščine in z delavsko nezmožnost zvezane bolezni. Pri starostni renti znaša doba čakanja 30 let. Pri samostojnih znaša doba čakanja na starostno rento 200 prispevnih tednov.

Izstop.

Za delavca pomeni brezposelnost izstop iz zavarovalne dolžnosti. Postava omogoči v tem slučaju z nizkimi prispevki vzdržanje doseženih pravic. Isto velja za samostojnega, ki mimogrede iz zavarovanja izstopi. Ako samostojni ne more plačati polne prispevke za svoje zavarovanje, se mu tudi čisto mali prispevki dovolijo.

(Konec prihodnjic.)

En koledar zastonj

dobi, kdor jih kupi 10. Zbirajte se torej in naročite koledarje skupno po 10 izvodih. S tem dobite enega zastonj!

Novice.

Knezoškof dr. Napotnik — ima besedo.

Zadnji dogodki in izgredi imajo tako veliki pomen, da se jih morajo tudi cerkveni poglavarji dotakniti. Omenili smo tudi že pastirsko pismo, ki ga je izdal ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič in v katerem je odkrito obsojal nasilnosti in zločine ljubljanskih Slovencev ter dejal, da so bila ta dejanja „smrtni greh“. Dr. A. B. Jeglič je sam Slovenec. In vendar je moral krivdo zločinskega nastopanja v Ljubljani vreči na Slovence, to se pravi, na nahujskane, fanatizirane Slovence. Kot knezoškof, kot Slovenec in kot deželni poslanec je moral dr. Jeglič obsojati nesramno nastopanje ljubljanskih pobijačev.

Vedeli in upali smo, da bode i knezoškof lavantinski dr. Miha Napotnik svojo krščansko dolžnost storil in svoje mnenje povedal. Kajti znano nam je, da knezoškof mariborski noče politikovanja duhovčine, da hoče imeti poštene, veri koristne duhovnike in ne politično zastrupljene farje. Znano nam je tudi, da je dr. Napotnik odločni nasprotnik narodnjaške gonje. Zato smo čakali in čakali, kedaj da bode knezoškof svoje mnenje glede zadnjih izgredov povedal.

In nismo čakali zastonj. Knezoškof dr. M. Napotnik izdal je ravnokar pastirsko pismo, ki je veleznimivo. Temu pastirskemu pismu posnemamo sledeče vrstice:

„O da bi prišla mir in pokoj in z njima sreča ter blagoslov v vse pokrajine širne države, kateri ni nobena druga na svetu več podobna! . . . Vsevedoča božja previdnost je hotela in napravila, da stanujoče v častiljivi avstrijski monarhiji razni narodi. Iz tega sledi zanje dolžnost razumeti se kot dobrososedski, drug drugega varovati in mu pomagati, ne pa se pripraviti, razdvojiti in oslabeti. Posebno naj bi bilo vsako nasilje izključeno. Nasilje ne korist nikdar in škoduje vedno; ono razjezi čustva in moti mirno sosedstvo. V hiši avstrijski imajo vsi prostora in zamorejo vsi mirno in prijetno živeti. Da, mi hočemo skrbeti, da poiščemo pri nastalih nasprotjih ono, kar nas druži. Tako patriotično stremljenje ne more biti brezuspešno; kajti pravo avstrijsko milorljivo prebivalstvo itak noče ne-

srečnega tega prepira. Pri posameznih željah moramo vedno skrb za splošnost poštevat. Pri vsej ljubezni do lastnega naroda in tesnejega domovja moramo še vedno vsilje držati navdušeno ljubezen do skupne, slovne naše domovine id.

Tako piše knezoškof dr. Napotnik! So pač skoraj iste besede kakor jih mi vedno ponavljamo. Sam škof obsoja torej vsako narodnjaško gonjo, — ali delajo jo tisti prvaški zaslepljenci, ki se potem še za škofom skrivajo. Sam škof obsoja vsa nasilja, — in izvršujejo jih prvaki. Sam škof zahteva mirno sporazumno življenje med Nemci in Slovenci, — in mi naprednjaki pridigujemo isto že osem let sem. . . . Sam škof pa tudi naglašja potrebo ljubezni do avstrijske domovine. Prvaki pa hočejo to domovino razrušiti in razbiti. . . .

Čujte torej škofovo besedo! Čujte glas najvišjega cerkvenega poglavarja lavantinskega! Čujte besedo tistega, ki ima pri nas pač največ pravice, tolmačiti krščanstvo! Čujte to, — vi vsi, prvaški ljaki in duhovniki, — in pokorite se besedi svojega škofa!

Prvi sneg . . . Torej je res že prikimala siva starka zima? Da, sneg, prvi sneg pada in pada in pada . . . in pokriva gorice in njive in paše in polja . . . Malo prehitro si prišel, ljubi sneg! Našel si v nekaterih goricah še grozdje na trtah, na njivah še razne plodove, ki jih je hotel kmet spraviti, — res, prekmalu si pač prišel, ljubi naš sneg! Vse kar je prav in vsaka stvar ob svojem času. Ti, zima, se pa nič ne brigaš za koledar in tudi ne za želje ljudi. Kar nakrat prideš, čeprav dobro veš, da te ni nikdo klical . . . Kdo, vprašamo kdo, kdo te je klical, zima? Včeraj je še sijalo jesensko prijetno solnce, ljudje so hodili še z veselimi obrazi okoli in to brez površnika in plašča, — danes zjutraj pa, smo ostali in zaspano skozi okno pogledali; opazili smo pol metra visok sneg . . . Ja, stari sv. Peter postal je tudi prav čudni patron in izjaviti mu moramo odločno svoje nezaupanje. Veš, ljubi sv. Peter, vse kar je prav, ali malo vsaj bi se že lahko na pratiko držal. Ali tega ti pač ne moremo odpustiti, da nam pošleš pred sv. Martinom sneg. Pa še toliko! Ko bi nas že presenečil s tem, da malo s snegom pokrajino pošupaš, kakor mamica božično potičo, no, potem bi že nič ne rekli. Ali pol metra snega, dragi sv. Peter, to je preveč! In zato smo nezadovoljni in ti izražamo svojo nezaupnico! ej. . . Tor zima! Za nas reveže to pač ni prijetna novica. Žena zahteva vedno več denarja za kurjavo, otroci ne morejo v mrzlem biti, denar in denar in denar. Z ženskami je sploh težava izhajati; še hušje pa po zimi. Na obleki zahtevajo tudi vedno kaj novega. In druge želje imajo tudi, bogve koliko je teh želj . . . O zima, zima! Komaj si pričel pošteno delati in že je treba luč prižgati. Zjutraj ostaneš v temi in celi dan je temen in sneg pada, pada, pada . . . O ti presneta zima! Tvojih posetov smo se sicer navadili in dobro vemo, da nam ne bodeš nobeno leto izostala. Ali tako kmalu kakor letos te nikdar ne pričakujemo. In vsega tega je baje stari sv. Peter kriv. Po leti nam je poslal sušo in šparal mokroto, zdaj nam pa v začetku novembra pošlje to našparano mokroto v obliki snega . . .

To pač ni prav . . .

Naš koledar. V najkrajšem času izide naš veleznimivi kmetijski koledar. Da bi ustregli svojim prijateljem, povečali smo ga letos. Vsled tega ne bode obsegal samo 112 stani kakor lansko leto, temveč 128 strani. Posrečilo se nam je dobiti prekrasne slike, ki bodo koledar okincale. V prvi vrsti omenimo začetno sliko presvitlega našega cesarja. Ta slika je na finem papirju tiskana in izborna izdelana. Prepričani smo, da bode imel vsakdo z njo veselje. Dala se bode tudi izrezati in bo tvorila prav lep okrasek domače sobe, ako se jo da v okvirje. Razven raznih kmetijskih slik prinašali bomo v koledarju tudi imenitne razgledne na Ptuj in njegove posebnosti, na Wurnberg, Ptujsko goro, Ankenstein itd. Že lepe slike same so ponizne cene vredne. Kar se pa tiče vsebine, je ta takšna, da morajpač tudi najbolj izbircemuro zadoščati. Doslej omenimo le uvodne besede „V drugo leto“, nadalje pesni „Naše Karavanke“, „Zelena gruda“, „Ringaringaraja“ in „Pobratimstvo“ (dogovor med koroškim in štajerskim kmetom), nadalje članek „Suša leta 1908 in naši travniki“ (Andrej Drogenig),

lepa povest „V pijanosti“, ki je prevedena iz francoščine, gospodarski članek „Nadomeščen je dušika v naši zemlji“, katerega je sestavil neki kmet iz sotsolske doline, lep članek „Ptuj“ s krasnimi slikami, kratkočasna povest „Pomoč“, kateri se bode gotovo vsakdo smejal, povest ljudskega prijatelja „Kje ležijo skrivni zakladi“, nadalje imenitna, dolga povest „Na polovici pota“ (spisal R. Rittner), ki je prava slika današnjega kmetijskega življenja, zabavna povest „Občinska seja“, gospodarski članek o pridelovanju krompirja (s sliko) itd. To je le nekaj posameznih opomb iz vsebine tega koledarja. Lani ni bil nikdo nezadovoljen s koledarjem in mislimo, da tudi letos nikdo ne bode. Zato prosimo prijatelje še enkrat, da se čimpreje naročijo. Kdor hoče koledar, naj pošlje hitro 70 vinarjev (60 za koledar in 10 za poštino). Kdor vzame 10 koledarjev, dobi enega zastoj. Naročajte se, dokler je čas!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Smola . . . Mariborski prvaki imajo smolo. Kakor znano, se je razjezilo vsled nečuvanih ljubljanskih divjostij nekaj mladih ljudi v Mariboru, ki so potem par šip razbili. Druge nesreče se ni zgodilo. Ali zaradi teh par šip so dobili ti mladi ljudje par mesecov ječe, medtem ko so v Ljubljani dobili nekateri smrkolini, ki so metali kamenje na vojake, 1 ali 2 tedna zapora. Kako se je sodilo v Mariboru? No, stvar je bila sledeča: Prvaška posojilnica je razpisala po 30 K nagrade za priče. In našle so se take priče, na katere sta dr. Rosina in dr. Pipuš lahko ponosna, ki so tudi prisegle in so zdaj zaradi — krive prisega v preiskavi. Ena teh prič, prvaški Nemeč je poleg tega zdaj sam obdolžen, da je lučal kamenje in sedi v zaporu. Druga teh prvaških prič je neki Johan Krois. Le-ta je ukradel gostilničarki Ūbeleis v Leitersbergu brilantni prstan v vrednosti 280 K. Za to tatvino je bil obsojen na 3 mesece težke ječe. Pač lepe prvaške priče!

Pa so le dobri — Nemci! Dostikrat smo že omenili, da živi v prvakih dvojna natura. Vse njih hotenje in nehanje je hinavščina. To hinavsko svojjo naturo kažejo zlasti glede nemščine in Nemecev. Proti nemščini kričijo in pisarijo, da jih jezik in prsti bolijo. Kmeta imenujejo Efijalta in Herostrala, ako pusti svoji deci nemščine priučiti. Sami pa so le potom in pisarijo, da jih jezik in prsti bolijo. Kmeta imenujejo Efijalta in Herostrala, ako pusti svoji deci ta potrebni poduk . . . Hinavščina! Pa še en slučaj naj omenimo. Prvaški trgovci so menda le toliko časa „narodni“ in „bojkotirajo“ Nemece le toliko časa, dokler ne pridejo — na kant. Kadar pa pridejo s svojimi „narodnimi štacunami“ v konkurz, takrat vržejo vso „narodnost“, „bojkot“, „svoji k svojim“ in drugo tako šaro v staro železje in gredo radi k — Nemcu . . . Bivši prvaški štacunar Lončarič v Ptuj na primer ni našel po konkurzu službe pri nobeni slovenski trgovini. Vkljub vsej „slovenski vzajemnosti“ ga ni hotel noben „narodni kramar“ sprejeti. In šel je k — Nemcu na Breg pri Ptuju ter dobil tam službo. Nemeč je lopov, falot, goljuf, razbojnik, tolovaj in bogve kaj še vse, ali — njegov kruh pa je le dober, kaj ne? Istotako se hvali bankerotni trgovec Šeligo v Ptuj, da bode dobil lepo službo pri eni največjih nemških trgovin v Ptuj. Mi gotovo nikomur ne zavidamo košček kruha. Vraga, vsakdo mora živeti. Ali pomislimo le to-le: Ako sem danes nastavljenec ali šef „narodne“ štacune in kot tak pripovedujem kupcem, da so vsi nemški trgovci sami lumpi, — jutri pa grem k istemu nemškemu trgovcu v službo, katerega sem obrekoval, — potem sem pač hinavec najgrše vrste . . . „Svoji k svojim“, hahaha!

Na šoli v Lembahu pri Mariboru vladajo pač take razmere, da je groza. V ta mračnijaški brlog je treba enkrat pošteno posvetiti. V prvi vrsti vprašamo: Kaj je učitelj? Kaj je učiteljev posel? Vendar podučevanje in nič drugega. Mi sicer nimamo ničesar proti temu, ako se učitelj v prostih svojih urah peča s tem ali onim koristnim delom. Ali to sme storiti le pod pogojem, da prvič ne krši obrtnih in drugih postav. To je naše stališče. Ni pa to stališče lemerskih učiteljev. Dokaz temu sledeča dejstva, ki jih samo ob sebi umevno lahko vsak čas in pred vsako sodnijo

dokažemo. Učitelj Godec ima to veselje, da ubija tiče, jih šopa in tako našopane po izvrstni in nikdar prenziki ceni proda. Ako ima mož že toliko prostega časa, da šopa, mu tega noben vrag prepričati in zabraniti ne more. Ali le zase sme to storiti. V tistem hipu pa, ko šopa ptico, da jo potem prodaja, je stvar čisto drugačna. Kajti preparaterji imajo plačati gotove davke in mi res ne vemo, zakaj bi imel ravno učitelj Godec pravico, prezirati postavne in izvrševati preparatersko obrt, brez da bi zato plačeval določene davke? Istega kalibra je Godecev predpostavljeni, gospod nadučitelj. Ta sicer ne šopa tičov; on je raje — urar. Res, brez šale! Gospod nadučitelj popravlja ure in računi zato približno še enkrat toliko kakor navadni, izučeni in izkušeni urar. Nam se smilijo tisti ljudje, ki dajo svojo ur raje nadučitelju nego urarju popraviti. Smilil bi se nam tudi človek, ki bi šel k žnidarju čevlje meriti ali ki bi prosil hebamko, da mu ozdravi napeto kravo. Ali učitelji, ki se tako daleč spozabijo, da postanejo „fušerji“ v najslabšem pomenu besede, ki delajo obrtnikom umazano konkurenco, se nam ne smilijo. In zato opozarjamo prav resno šolsko oblast na te škandalozne razmere! Drugače bodedo ojstreje zaropotali!

Suša. Kakor znano, dovolilo je poljedelsko ministerstvo štajerski namestniji 580.000 kron za nakup krmilnih sredstev, ki naj bi se potem po nizki ceni onim posestnikom oddali, kateri so bili po suši poškodovani. Neka konferenca v namestništvu je potem sklenila, da se bode odalo dotične množine krme le posestnikom v najbolj poškodovanih okrajih, i. s. Celje, Konjice, Ljutomer, Maribor, Ptuj, Radgona in Brežice. Upati je, da bode namestnik še več sredstev v roko dobil in se bode zamoglo podpirati i druge okraje.

Okrajni zastop Konjice imel je 7. t. m. zborovanje. Za načelnika je bil zopet dosedanj mnogoletni in velezasluzeni graščak g. F. Possek iz sv. Duha izvoljen. Za namestnika je bil izvoljen g. Ferd. Klemen iz Konjice. S to volitvijo je uspešno delovanje tega okrajnega zastopa zopet za tri leta zastavljeno. V odboru sedijo poleg tega gg. Jos. Presker iz Rečja, Karl Jaklin iz Vitajna, Karl Wesenschez iz Konjic, Fr. Jonke iz Oplotnice in J. Marsidoschek iz Frankensteina. Čestitamo k izvolitvi!

V Slovenski Bistrici vršil se je pretekli ponedelek zbor okrajnega zastopa, na katerem je bil določen novi odbor okrajne hranilnice. Izvoljeni so bili gg.: Jos. Baumann, A. Grundner, Alb. Kandolin, Karl Sima, Emil grof Attems, L. pl. Hellmer, A. Krantsdorfer, Joh. Katz, F. Petzolt, Albert Stiger, H. Strassgutt, Jak. Verzolatti, dr. H. Wiesthaler, Joh. Werhohneg, F. Schager, St. Rudolf, F. Steinklauber in E. Weigl.

Železniška proga od mesta do postaje južne železnice v Slov. Bistrici bode tekem 3 tednov dokončana. Železnica se bode torej začetkom decembra otvorila. S tem se izpolni že dolgoletna želja prebivalstva.

Grand Elektro Bioskop v Ptuj. Domačin g. A. Brececi v Ptuj otvoril je z velikimi troški izvrstno podjetje „Grand Elektro Bioskop“, ki se predstavlja v veliki dvorani ptujске kazine. Ta kinematograf je v vsakem oziru imeniten. Prvič prinaša najnovejše žive slike, to pa brez da bi se tresle, ima lastno električno razsvetljavo in zamore urediti najboljše zabavo. Vse predstave spremlja godba. Vsak teden menja ta izborni kinematograf dvakrat svoj program. Predstave se vršijo vsako nedeljo in vsak praznik ob 3., 4., 5. in 6. uri popoldne ter ob 8. uri zvečer. Nadalje vsak petek in vsak ponedelek ob 7. in vsak drugi delavnik ob 8. uri zvečer. Vsako sredo in soboto popoldne se vršijo predstave za otroke, za katere stane vstopnina 20 in 10 vinarjev. Cene prostorov za odraslene so: 1. prostor 1 K, 2. prostor 80 vin., 3. prostor 60 vin., 4. prostor 30 vin. Vojaki in otroci v spremstvu odraslih plačajo na vseh prostorih le polovico. Brez hvalisanja moramo reči, da so bile dosedanje predstave s svojimi velezanimivimi programi imenitne. Krasno je videti te žive slike in priporočamo torej prijateljem, naj se ogledajo ta krasni kinematograf.

V mariborskem „narodnem domu“ zahajajo tudi ljudje, ki ne vejo, kaj je „moje“ in „tvoje“. G. M. Steinko n. p. je bila tam suknja ukradena. Sploh se tam baje večkrat tatvine zgo-

dijo. Ali zahajajo morda kakšni balkanski zmotivci tam, s katerimi se prvaki tako radi bratijo?

Roparski napad v Zveznici. Na progi Zagreb-Zidani most izvršil se je te dni neverjetno predrzni roparski napad. V Podsusedu je namreč vstopilo troje hrvatskih fantov. V vozovih je dremalo več gospodov. Nakrat se je začul klic: „Tatovi, na pomoč“. Prišlo je do vročega boja s tatovi. G. pl. Garzarolli iz Celovca, kateremu je bila zlata ura ukradena, je prijel enega tatarja in ga prisilil, da mu jo je vrnil. Vkljub temu so tatovi ušli. Upamo, da bode žandarmerija zmotivče prijela.

Težka nezgoda. Gospod dr. Glaser v Mariboru se je na neko globoko visečo streho tako udaril, da je skoraj gotovo oko izgubljeno.

Vlom. V poštni urad v Purkli je hotel neznanec vlomiti. Poštni mojster je zločinca pravčasno pregnal.

Poneverjenje. Na ptujskem sejmu dne 4. t. m. kupil je Joh. Schiletz kravo in jo oddal hlapcu Antonu Duh, da jo v Maribor pripelje. Hlapec pa je kravo prodal in izginil.

Kolo ukraden je bilo v Mariboru poštenu uslužbencu Rud. Melzer. Storilca iščejo. — Čevljarski pomočnik F. Ruttnik je okradel trgovcu Gollesch kolo in ga takoj naprej prodal. Tat sam je iz Maribora izginil.

Obstrelil se je delavec T. Satzinger v Mariboru in se poškodoval težko. Vzrok nameravnega samomora ni znan.

Umril je v Št. Vidu pri Ptuj gosp. Jakob Illofscheg dne 10. t. m. Pokojnik je bil čez 30 let član občinskega zastopa v Pobrežu, dolgoletni načelnik krajnjega šolskega sveta Št. Vid, povzročitelj razširjenja in zgradbe šolskega poslopja, gostilničar in mesar. Cela občina, sploh kdor ga je poznal, častil je njegov pošten, naravnostni značaj. Bil je tudi v vsakem oziru naprednjak. Pokojnik zapušča vdovo, 3 sinove in 1 hčerko. Naj bode vrlenu možu zemljica lahka!

Iz Koroškega.

Bančni polom Winkler v Celovcu je napravil velikansko razburjenje. Ni čuda, kajti ljudje izgubijo 250 tisoč kron. Kakor smo že poročali, se je gospa Winkler obesila. Winkler sam pa pravi, da se mu „meša“ . . . Polom te banke je zelo podučljiv. Ljudje naj ne vlagajo svoje krvavo zaslužene denarje v take zakotne banke, ki nimajo življenske zmožnosti in zamore vsak dan končati. Saj je vendar dovolj bogatih in zanesljivih denarnih zavodov, kakor n. p. „Kärtner Sparkasse“, „Zentralbank deutscher Sparkassen“, „Städtische Sparkasse“ itd. Ti zavodi so popolnoma varni. Oni imajo na milijone temeljnega kapitala, dobro urejeno kontrolo in sploh izvrstno gospodarstvo. Tam naj se denar nalaga, ne pa po zakotnih bankah, ki živijo le zaradi reklame. Slovenska bančna filijalka „Ljubljanska banka“ tudi za vloge 4½% ponuja. To ni le velikodušnost, temveč je brzkonca — pomanjkanje denarja. Ako se poslužuje banka takih sredstev, potem je že malo čudno. Ali pri temu ljubljanskemu zavodu tudi že smrdi? Upamo, da bodejo ljudje tudi zanapraj previdni! Torej še enkrat: naložite svoje denarje v zanesljivih, dobro kontroliranih in močnih zavodih, kajti drugače jih zamorete izgubiti!

Lep duhovnik. V neki gostilni v Celovcu bil je pred kratkem neki župnik iz okolice. Nasrkal se je sladkega vinca. V pijanosti je imel predrznost, telefonično deželnega predsednika poklicati in ga izpraševati zaradi ljubljanskih izgedov. To je pač precej nesramno! Deželni predsednik je dejal pijanemu župniku, da naj se do knezoškofa obrne. Tega pa črnosuknež ni storil . . .

Pozor na denar! Znani monsignore Kayser v Feldkirchenu, ki je podjetnik in izdaja tako zvani „Antoniusbrot“, zopet po Koroškem fectari. Čujemo, da nadleguje potom svojih črnih prijateljčkov tudi slovenske Korošče. Torej pozor na denar! Ako postajajo duhovniki kapitalistični podjetniki, postajajo naj to na lastne troške. Ljudstvo pa naj pustijo v miru!

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“ Iz lavantske doline se piše listu „Grazzer Tagblatt“: Kmetu Türkenbauer je zbolela hčerka. Vsa zdravniška pomoč je bila zamanj. In prišel je sosed, črni Jörgl, položil

umirajočemu dekletu fotografijo klerikalnega poslanca Walcherja na prsa ter dalje časa molil, da naj dekle okreva. Ali fotografija ni pomagala, kajti dekle je umrlo. . . Vidiš, tako zabiti, poneumnjeni so še gotovi ljudje, da mislijo na čudežno moč črnih poslancev . . .

Zapovedi za kmetovalca.

1. Ne segaj preko mejnika na zemljišče svojega sosedu, s tem prideš ž njim v navskrižje.
2. Preden zapričneš s kako tožbo zoper sosedu, prevdari dobro, ali ni več vredno, če živiš s sosedom v prijaznosti, kakor pa je vreden predmet, za katerega misliš sosedu tožiti; prašaj se, ali bi ne kazalo bolje, če poravnas vse zlepa, na korist obeh in prevdari, če ti ni tudi sosed že marsikaj dobrega storil ali bi ti lahko kedaj storil.
3. Ako si z sosed žali in draži, premisli prej stokrat ono, kar mu misliš odgovoriti; saj se jed ne zaužije, preden se ni ohladila.
4. Ne hodi po vsako maleenkost k sosedu na posodo, skrbj raje, da bo vse potrebno pri hiši, ker tudi tebe bi nadlegovalo, ako bi prihajal sosed po stvari, če bi ne imele morda tudi kakke vrednosti.
5. Ako si z lastno marljivostjo in skrbnostjo svoje blagostanje zboljšal, ne ponašaj se s tem nikdar sosedom nasproti, ki so gledé tega zaostali, ampak kaži se, kakor da nisi storil nič več nego oni, ker drugače se dotakneš skeleče rane.
6. Svetuj vsakemu, ki te poprosi za svét, ne vsiljaj pa nasvetov onemu, ki te ni prašal; v hrbet vrženo blago je slabo.
7. Če kaj kupiš ali prodaj, povej vselej resnico, ker drugače te bodo imeli za potuhnjena in lokavega človeka in ti ne bodo zaupali več.
8. Ne zabavljaj nikdar čez sosedu, ako živa v sovrastvu, ne v gostilni ne drugod, ampak hvali ga raje, ker tako bo nekako primoran, da te spoštuje.
9. Pojdi in občuj prijazno z onimi, ki so manj in ne vsiljaj se onim, ki so več od tebe; če te bodo slednji potrebovali, že pridejo sami k tebi.
10. Ne obljubi nikdar kaj takega, o čemur si prepričan, da ne boš mogel storiti; če že želiš izkazati kako ljubav, obljubi raje manj, daj pa več.
11. Spoštuj in ceni dobrega sosedu vedno, ne žali ga, kajti on je tvoj dobronik, ker ti ne bo škodoval; hudobnega sosedu se pa kolikor možno ogibaj, kajti če ga tudi prijazno nagovoriš, hoteč mu le dobro, misli bo kljub temu, da mu hočeš le škodovati in s takim prideš le v navskrižje.
12. Če se sosedu prepirate med seboj, zavzemi se za eno ali drugo stranko le v sili, če se vmešavaš — z namenom, da jih pomiriš — naletiš slabo, kajti sovražiteli te začne ta ali drugi, marsikdaj celo oba.
13. Ne ponašaj se s svojimi poljskimi pridelki in s svojim denarjem; če si res premožen ali celo bogat, potem bodo mislili o tebi, da imaš dvakrat več, ako se jim kažeš, da imaš malo ali nič; ako pokrivaš svojo mizerijo, po tem zgubiš toliko več na kreditu, če se bahaš.
14. Ne delaj zdražb v društvih, ki so tebi v blagor, tudi tedaj ne, če so tvoji nasprotniki v načelstvu, kajti s tem ne škoduješ sebi nič manj, kakor svojim nasprotnikom. Ako razrušiš kakšno tako koristno društvo, trpel boš tudi sam.
15. Ako hočeš priti do blagostanja, moraš najprej vedeti, koliko imaš dohodkov. S temi moraš računati in če ti vsak dan ostaja le kaj malega, moraš gledati, kako bi se ceneje izhajal, kajti nekaj moraš privarčiti, če hočeš priti do bogastva, naj bo ta ostanek še tako majhen. Obubožati pa moraš, če porabiš vsak dan le kolikaj več, nego imaš dohodkov.
16. Uči se vedno! Ne sramuj se biti učenec tudi tedaj ne, ko se ti zdi, da bi bil lahko mojster. Največji mojstri so se smatrali ob smrtni uri za nevedne učence, kajti nikdo ne ve vsega, še manj pa kmetovalec, ki se mora ukvarjati s takimi razmerami.
17. Nikdar ne smatraj dela kot nadlogo, temveč kot koristno zabavo, ki ti podeljuje mir in zadovoljnost, ki te krepí in ohrani ude zdrave,

ki ti prinaša sladko spanje in vrh vsega plačilo in blagostanje.

18. Daj izučiti otroke vsestranski, ako le mogoče; oni naj bodo vedneži in naj se urijo v tem, da bodo znali vse izkoristiti, kar jim svet nudi; izgoji jih pa priprosto in vadi jih v varčenju in pridnosti, nikdar pa ne več nego sega njihov stan, da jim ne bo težko prenašati presenečenj, ako pridejo nad nje. Če je kdo še tako učen, se ne sme sramovati najmanjših del. Grof Lev Tolstoj, sloveči ruski pisatelj in narodnjak, si je sam krpal obleko in čevlje.

19. Preden staro in še dobro ohranjeno hišo podereš, in novo zidaš, premisli dvakrat, ali boš imel od nove toliko koristi, da ti povrne obresti in stroške za zidanje, trikrat pa moraš pomisliti, če imaš toliko gotovine, da hišo docela sezidaš in štirikrat pomisli, ali ne boš potreboval teh denarjev kje drugje še bolj.

20. Končno ne zgubi nikdar potrpljenja, vstrajaj pri zapričetem delu, če se ti je tudi kaj malega ponesrečilo; če misliš resno in vstrajaj, mora se ti psrečiti. Ni ga podjetja skoro, ki bi gladko izteklo: brez boja ni pravega življenja. Alojz Fietz v Prakt. Landwirt prevel D.

Gospodarske.

Svinje krmiti z nerazerobljenim žitom je potratno. Profesor Leman v Getingu je namreč dokazal, da precejšnji del žita ostane neprebavljen, če podajmo cela zrna in sicer ječmena 65 8 rži in ovsu 48 8%.

Da odpravíš toščene madeže iz obleke, nastriži navadno, dobro milo, deni ga v steklenico in nalij nanj salmijakovca, katerega dobiš v mirodilnici ali lekarni. Nato steklenico zamaži in večkrat potresi, da se vse od dobrega premeša. Ko se je milo raztopilo, stanjšaj to raztopino z dodatkom salmijakovca tako, da bo kot nekak sirup. S tem namaži toščene madeže in izpri jih kasneje z mlačno vodo.

Sedaj je čas pognojiti travnike s Tomaževo žlindro! — Letos je pobrala suša dokaj sena, kar spravi marsikaterega živinorejca v zadrego. Če so dali travniki letos premalo, skrbite, da dado v prihodnjem letu toliko več, da ne bo treba prodajati repov iz hleva skoraj za ničevno ceno. Da bo pa dal travnik mnogo sena, treba ga je pognojiti in ker nimamo hlevske gnojga dovolj rabiti je umetna gnojila. Tomaževo žlindro se dobi pri kmetijskem društvu.

„Petrina“. Še je čas nastavljati kolobarje po debelih sadnih dreves, da se polovi hudega sovražnika ali malega pedica, čigav samica ne more letati, ampak leze ali bo lezla sedaj po deblu v krono sadnih dreves, kamor poklada svojo zalego. Izvalivše se gosenci napravljajo spomlad ogromno škodo z objedanjem popkov in listja, da celo plodu ne priznašajo. Kdor ne nastavi kolobarjev, skoraj gotovo ne bo imel sadja sosebno pa češenj ne, za katere dobi spomlad lahko precej svetlih kronic.

Krompir za seme naj se ne kopiči preveč na debelo, ker drugače se ugreje. Bolje je tudi, da se ga hrani v bolj svetlem nego v temnem prostoru, ker požene v slednjem veliko poprej. Ako je pognal že pozimi, kar se dogaja posebno tedaj ko se ga hrani v preveč gorkem prostoru, naj se ga prenese takoj v kak zračen prostor. Posebno zgodnji krompir naj se razširi v hladnem prostoru na tenko, kakor se hranijo jabolka in prenese februarja ali marca v bolj svetel prostor. Kalenja se sicer s tem ne zaduši, vendar pa se s tem pridobi, ker ostanejo kalice bolj kraške in močne in kot take niso v škodo. Tak krompir naj se posadi s kalmi vred, ker napravi krompirčke poprej kakor če se mu je kali odtrgalo ali odlomilo, kar je pri zgodnjem krompirju velikega pomena. Krompir, kateremu se je kali ponovno odlomilo ali pa ima predolge kali, ni mnogo vreden za seme, ker taki gomolji oslabe.

Za vrbove nasade, ki se jih hoče pozneje obrezovati na glavo, naj se vzame za sajenje 5 do 6 letne vrbove kolce. Kolce naj se seka decembra ali januarja. Tak kolce mora biti 3 metre dolg in imeti mora na spodnjem koncu v premeru 5—8 centimetrov. Spodaj naj se odreže ali odseka gladko, zgoraj pa nekoliko na pošev. Takoj nato, ko se jih je posekalo in pripravilo, naj se jih vtrkne s spodnjim koncem v vodo in pustí tako do sajenja t. j. približno do aprila in posadi potem v dobro prerahljano zemljo.

Loterijske številke.

Gradec, dne 31. oktobra: 73, 76, 24, 44, 1.
Trst, dne 7. novembra: 38, 24, 68, 11, 35.

Svitile jedilne gobe in sadje!

Kupim vsako množino svetlih, suhih jedilnih gob kg. po K 1.60, 1.80, 2.—, 2.20, 2.40; nadalje goldrainette, ananas, pariški rambur 100 kg. po K 10.—, 12.—, 14.—; fižol vseh vrst ter žitje, kožo zajcev, dihurjev, lesic, vse po najvišjih cenah.

Oskar Moses

Ptuj, Draugasse poleg Ww. Pirich in Rogoznica št. 21.

Učenec

za mešano trgovino, ki govori nemško in slovensko in ima prijazno zunanost, je zdrav in krepek ter od pridnih starišev, se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme. Julius Deerinis, Leut-schach okraj Arnfels. 744

Pohištval

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otročje postelje, postelje vloge, podzglavnike itd. itd. po najnižji ceni, tudi na obroke, priproča P. Srebrn v Mariborn, Tegethoffova cesta 23 642

Iz hvaležnosti

daje na prsih bolanim na pljučah trpečim bolnikom radovoljno pojasnila. Vpraša se pri K. Hedrich, vodja fabrike Deutsch-Lugos v Banatu, Parvygasse 762. 717

1 urarski pomočnik in 1 učenec

se sprejmeta pri g. P. Jurschnig Sv. Lovrene nad Mariborom. 748

Krojaški pomočnik,

boljši delavec, se sprejme pri krojaškemu mojstru g. Martin Reich, Badina št. 6 pri Ptuj. 762

Krepki usnjarski učenec

se sprejme pri g. Josef Goriupp v Ptuj. 763

Opavilna številka Nc VII. 142/8 1

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri e. kr. okrajnem sodišču v Ptuju je po prošnji lastnika Roze Musek in Ludmile Herga zastopani po dr. pl. Fichtenau odvetniku v Ptuj na prodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere se je ustanovila pristavljena izklicna cena in sicer vl. št. 226 k. obč. Pobrež obstoječ iz:

1. zemljiščne parcele št. 140 nerodovitno;
2. zemljiščne parcele št. 142/1 travnik;
3. stavišče C. Nr. 148 parcele št. 179

za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 2700 K.

Dražba se bo vršila dne 18. novembra 1908 dopoldne ob 10. uri pri tukajšnji sodnji soba št. 17.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim ťpnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkopilo je v sodnijski shrambi.

Dražbene pogoje je mogoče vpregledati pri tukajšnji sodnji oddelek VII. soba št. 17.

C. kr. okrajno sodišče Ptuj, oddelek VII. dne 4. novembra 1908. 754

Same pravi je lo

Thierry-balzamo

7 zeleno in uno kot znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali patent potna družinska steklenica K 5.—. Zabož zastoj.

Thierry centifolly-mazilo

Najmanj se pošlje 2 doze K 8.—. Zabož zastoj. Povsod priznana kot najboljša črna sredstva proti bolečinam, pečenju v želodcu, hrču, kašlju, hrpavosti, vnetju, ranami itd. — Naslov za naročbe in denar:

A. Thierry, apoteka k angelj-varubu v Pregradi pri Rogatcu. Zaloge v največjih apotekah. 277

Konjski hlapec

se išče, mora znati nemško in slovensko pisati in brati; trajna služba in dobra; pogoji: mesečna plača 50 K, stanovanje, kurjava, vrt, njiva, svinjak (za 1 komad); najbolje oženjeni mladi ljudje z manjšo družino; žena ima tudi dnevni zaslužek; ponudbe na naslov „Brunnenversendung Römerquelle in Kärnten, P. Köttelach“.

763

Na vinograd eno uro od Maribora se sprejme

pridni viničar

s 5. do 6. delavskimi močmi in to pod zelo dobrimi pogoji. — Vprašanja pri gosp. Richard Ogriseq, Maribor.

737

Kravji majerski ljudje

z mesečno 90 K, prosto stanovanje, luč, drva in deputatni vrt se takoj sprejmejo. Ponudbe, v katerih se pove prejšno službo, se pošlje upravi tega lista.

745

Franz Schönlieb

puškar in posestnik v Borovljah na Koroskem

izdelovatelj umetnih pušk, izkušen v c. k. arzenalu, prevzame tudi popravila. Priporoča posebno puško na kroglo z leg. strelom, promer cevi 9-3 in 8-1 mm.

Mnogo ilustrirani cenik se dobi brezplačno!

Uradna šajba

štev. 200: iz puške št. 1610-07, kal. 16 se je z epim strelom iz leve

Absolvent c. k. strokovne šole za puškarstvo industrijo.

cevi na 70 korakov s šrotom št. 037 treferjev napravilo. — C. k. di-rekcija poizkušnega za-voda za ročno strelno orožje v Borovljah na Koroskem.

Iznajditelj in edino opravičeni izdelovatelj „Schönliebove-alianc-borunge“ z najboljšimi in najnatannejšimi strelji sedanosti do 100 korakov z dobrim „durehšlagom“ (glej sliko strela!) Moja „Alianc-borunga“ strelja s črnim in brezdimnim smodnikom brez-dimno najzanesljiveje in najbolj ojstro ter presega najboljšie angleške, ameriške in druge „borunge“. Zato uporablja vsak razumen lovec to „Schönlieb-Alianc-borungo“. Vsaka slaba puška se naredi z mojo „borungo“ pod garancijo dobro strelajoča. Cena zato K 10 — Vsak dan dobivam zahvalna pisma. Atelier za iz-delovanje najfinjših lovskih pušk sedanosti, ki so pač prve vrste. Priporočam novosti v mojih kakor pero lahkih

„alianc“ puškah

vseh zistemov z mojo „Schönlieb-alianc-borungo“ ki presegaajo vse druge fabrike inozemstva in domačije

Blagorodni g. F. Schönlieb! Z poslano puško kal. št. 16 z borungo sem izredno zadovoljen; na 100 korakov sem dosegel krasne uspehe; Vaša borunga je najboljša in presega angleško. S pozdravom A. Eugenberger, c. k. inženir v Suczowi.

Ako ne dopade, vzamem puško nazaj! Izmenjam jih ali pa plačam denar nazaj!

758

Razglas.

V zmislu sklepa odbora šparkase z dnè 5. novembra 1908. se pri

šparkasi mestne občine Brežice

od 1. januarja 1909. naprej mera obresti za hranilne vloge od 4 1/2 na 4 1/4, za posojila na zemljiški zastavek (Grundpfand) in posojila na občine ter korporacije od 5 1/2 na 5 1/4, ter za eskompte na menice (Wechsel) od 6 1/2 na 6% zniža.

Načelnik ravnateljstva :

A. Faleschini m. p.

755

Poizkusite

svoj nakup na štofih, barhentu, platnu za postelj in telesno perilo, pokrivala za postelj, kocene, razne prte, žepne robove, bele, barvane, lovsko perilo vsake velikosti, kravate, dežnike, zokne, rokavice, hlače iz štofa in cajga, suknje, površnike (Wetterkragen), bluze, šose, jakne, predpasnike, moderce, pase, nogavice itd. pri

Adolf Wessiak

Maribor, Draugasse 4 in Domgasse 2.

Velika izbira, trajno blago!

Zmerne cene!

765

Št. 1329.

Vsem občinam sodnijskega okraja Ptuj.

Razglas.

Dne 16. t. m. ob 10 uri zjutraj se bo na mestnem živinskem sejmišču v Ptuj 5 pingavskih čistokrvnih plemenskih bikov licitiralo in se bojo pod znanimi pogoji tistemu oddali, kateri bo največje svoto ponudil.

Pred licitacijo se mora 50 kron vadijum založiti in ostala svota od katere se vadijum odračunati, se mora v teku dveh let pri okrajnem odboru plačati.

Okrajni odbor Ptuj,

dne 9. novembra 1908.

Za načelnika :

M. Straschill m. p.

Št. 1333.

Vsem občinskem predstojništvom ptujskega okraja.

Gospod obč. predstojnik se prosi da spodaj stoječih razglas. prihodnjo nedeljo 15. t. m. pri ondodni farni cerkvi javno oznani.

Razglas.

Prva okrajna gospodinska šola v Ptuj se otvori dne 1. decembra 1908 na starem rotovžji kjer je spalna soba in gospodinski prostor.

Poduk bodeta dajali ena kuharica in ena šivilja.

Učni načrt je sledeči :

Ob 6 uri zjutraj vstanejo dekleta, si kuhajo zajutrk in pospravijo sobo. Potem se prične kuhanje kosila, pripravljene jedi porabijo dekleta same kar bodo skuhale, bodo tudi uživale.

Popoldne pospravijo zopet sobe. Potem prične poduk v šivanju, gladenju (peglanje) in pranje.

Na večer bodo vse gojenke večerjo pripravile.

Poleti bodo tudi vrtnarski poduk.

Kdor želi, da bo njegova hčerka postala dobra gospodinja ali krčmarica, naj ne zamudi te prilike.

Na mesec je treba plačati 20 kron. Poleg tega je treba da prinese vsako dekle nekaj žmovca, putra, bučnega olja, krompirja, fižola, jajc in perutnine seboj. Vse druge potrebščine so že preskrbljene.

Kdor hoče svojo hčerko v to potrebno šolo poslati, naj to nemudoma v pisarni okrajn. zastopa naznani, ali pa pri načelniku gosp. Orniq.

Ponavljamo še enkrat : Pošiljajte svoje hčerke v to šolo.

Okrajni odbor v Ptuj,

dne 9. novembra 1908.

Za načelnika :

M. Straschill m. p.

757

Oženjeni majer k živini,

katerega žena deklo pri svi-njah namestuje,

se takoj sprejme

na graščini Dornava, pošta Moškanci.

766

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikorije“, temveč določeno znamko:

„Franck“

da imate zagotovilo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na te varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja.

Varstv. znamka. Varstv. znamka. Varstv. znamka.
sl. Kw. X 4457, 2:1. H.W.W.

Henrik Franck's sinovi
Zagreb.

760

Priznано najboljšie

Brane (Eggen), valene,

STROJI za kositi za travo, deteljo in žitje,

Obrača za mrvo, grablje za žetev in mrvo,

Preše za mrvo, preše za slamo,

Preše za vino in sadje, Hidravlične preše,

Mlini za grozdje, reblerji za grozdje,

Mlini za sadje, brizgalne za trte

in rastline, same delujoče

Aparati za sušenje sadja in zelenjav.

Estabrirano 1872.

izdelujejo in prodajajo v največji, odlikovani konstrukciji

1050 delaveev.

PH. MAYFARTH & Co,

fabrika kmetijskih mašin, žetavnice

in parno kladivnica Dunaj 21, Taborstrasse št. 71.

Natančni ceniki s slikami zastoj. Odlikovan z nad 600 zlatimi, srebrnimi medaljami itd. Išče se zastopnike in napr. prodajalce.

Najbolji mlatilni stroj

s patent-rolen-ring-mir-lager za promet z roko, gepeljuom ali motorjem,

Gepeljni za vlačilno živino. - Čiš-čilni mlini za žitje, trie-rji, reblerji za koruzo,

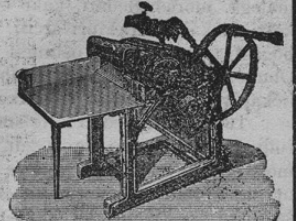
Mašine za rezanje kreme in rezavnice s pa-tent-rolen-ringsmir-lager za najlažji promet,

Rez za repo,

peči s stidilnim kotljem

Pumpe za gnojnico,

se vrsti, in sploh vsi poljedelski stroji

Prodaja sadnih dreves.

Podpisani naznani da ima 10 tisoč štiri letna sadna drevesa na razpolago in sicer sledeča :

Virginski rožnik
Kardinal plamenasti } poletni
Štaj. zimski mošancelj }
Vel. renski bobovec
Vel. kaselski kosmač (reneta)
Zlato-rumen kosmač
Kanadski kosmač (pariški rambour)

Cena za komad 60 vin.

Za čistost vrste (sorte) se jamči.

Naročila sprejema Vek. Štelcer,

posestnik drevesnice v Sent Iju, v slov. gor.

749

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
 nadomestilo za
anker-pain-expeller
 je znano kot adrejalije, izvrstno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 in K 2.— Pri nakupu tega priljubljene domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatli z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.
 Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
 v Prazi, Elisabethstr. št. 5 nov.
 Razpošilja se vsak dan. 690

Predno 705
 prosite za osebno, hipotekarno ali realno
posojilo
 zahtevajte brezplačni prospekt
Meller L. Eged, Budapest
 XI. Lónyai-utca 7. — Telefon interurban 46—31.

„Triumph“ Brez konkurence! Ni bazarsko blago!
 Najviše odlikovanje: Odlikovana z veliko zlato medaljo, s častnim križcem, Dunaj 1904.
3 mesece za 1 krono.
Povsod luč
 samo znovo popravljeno, edino res rabljivo in zanesljivo električno žepno lampo, znamka „Triumph“ kajti mi garantiramo, da zamorete svetili s to lampo, katero napolnite le enkrat, pri vsakodnevni kratki rabi skozi 3 mesece, pri vsakokrat najbolje dokazano. Ni igrača ali krama brez vrednosti kakor podobni fabrikati. 707

Absolutno brez nevarnosti se lahko in brez težave v žepu nosi.
 Neodvisna od vetra in vremena. Se lahko rabi; baterija se da izmenjati.
Nedoseženi efekt svetlobe! Najdaljše trajanje!
 Cena ene kompletne lampe . . . . . K 3.—
 3 komadi . . . . . K 8-10
 Z povečevalno linzo 1 komad . . . . . K 4.—
 3 komadi . . . . . K 10-80
 Dvojno-močne nadomestne baterije komad . . . . . K 4.—
 Z trajnim (Stell-) kontaktom (obe roki prosti) kom. K 4.— in K 6.—
 Z pripravo za obesiti in trajnim kontaktom posebno praktično komad . . . . . K 5.— in K 6.—
 Edina razpošiljatev proti povzetju samo po
„Export-Union“ Abt. 92, Dunaj 55.
 Popolni ceniki tudi vseh drugih enakih predmetov zastojn in franko.

Varstveni list
 v znesku K 3.—
 Od 1. oktobra do 1. decembra 1908 se ta varstveni list (Gutschein) v znesku K 3.— pri pisni naročbi v najmanjši svoti K 30.— nakrat proti vpošiljavi za K 3.— v plačilo vzame. Poleg tega dobi vsak naročitelj lepi koledar zastojn.
Max Böhnell, Dunaj
 IV. Margaretenstrasse št. 27/27.
 Zaloga ur, zlatega in srebrnega blaga.
 Zahlevajte moj glavni katalog z 5.000 podobami zastojn in poštine prosto. 695

Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne kapljice.
 Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedoseženo sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.
 Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoriga) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenice se ne pošilja. Prosim, da se naroča naravnost od:
P. Jurišiča,
 lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

Tvrde ponujajo pod starim plaščom znamk i. t. d.
Železniške Roskopf
 še vedno po stari ceni za
K 7— namesto samo **K 5—**
 vkljub temu da so resnični izdelovalni troški vsled kolosalnega razširjenja in novih mašin itd. že pred meseci za tretji del padli. Ta orig. železniška Roskopf, katero izdeluje le neka švicarska firma, ima pravo proti prahu zavarovano niklasto ohišje, emajlni list, kolesje po novi zboljšani patent-konstrukciji, vse v kamenjih tekoče za eno minuto regulirano, garancija 3 leta, po zahtevi takoj denar nazaj. Cenik s 1000 slikami zastojn.
A. KIFFMANN
 tovarna ur, zaloga, izvoz zlatnine in srebrnine 729
 v **MARIBORU P. L.**

Najboljša pemska razprodaja!
Ceno perje za postelji!
 1 kg. s vseh šlisanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol bel-h 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg. najfinjših, sneženo-belih, šlisanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flauma (Damen) sivga 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinjši prsni 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.
Gotove postelje
 iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 tuhent, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flavmasim perjem za postelje 16 K; pol-d ene 20 K; danne 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmjenjiva ali vrnitve franko dovoljena. Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Rane
 vseh vrst naj se varu-
 jejo skrbno pred vsako nečistostjo,
 kajti vsled te postane lahko najmanjša rana nevarna in velika. Že 40 let sem se rabi omehkajočo **Pragersko domačo žavbo** kot zanesljivo obvezno sredstvo. Ista varuje rane, zmanjša vnetje in bolečine, vpliva hladilno in pospešuje sploh zdravljenje.
 razpošilja se vsak dan
 1 cela doza 70 vin., 1/2 50 vin. po pošti proti naj-ef. plačilu 3 K 16 vin. se pošlje franko 4 doz, za 7 K pa 10 doz, in to na vse avstro-ogrške stacije.
 Vsa dela zavito in imajo postavno varstveno znamko.
 Glavni depot:
B. FRAGNER, c. k. dvorni liferant.
 Apoteka „zum schwarzen Adler“
 Praga Kleinessite, Ecke der Nerudagasse No. 203.
 Skladišče v apotekah **Austro-Ogrske.**

!! puške!!
 Lancaster od K 26.—, flobert-puške od K 8-50, pištole od K 2, samokresi od 5.—, Popraviljanje po ceni. 387
 — Cenik s slikami franko. —
F. Dušek, Opočno
 št. 104 na državni železnici, Češko.

V ptujskem mestnem soparnem kopališču
 se dobijo odsihmal kopele s hlaponom po sledečih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.) 376
 Vedstvo ptujskega mestnega kopališča (Pottauer Badeanstalt).

Pozor! Čitaj! Pozor!
Slavonska biljevina
 „GESUNDHEIT DEM KRANKEN, STÄRKE DEM SCHWACHEN.“
 Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrsno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. itd.
 Delovanje izborno, vseh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenice se ne pošilja. Prosim, da se naroča naravnost od:
P. Jurišiča,
 lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija.)

Božične premije.
 Vsak p. t. kupec, ki v času od 1. septembra do 30. novembra naroči pisмено najmanje za 40 K nakrat, dobi kot božično gratis-premijo eno I-a Adler-Roskopf-Alarm-budilnico št. 4343 s ponovi svitlo cifernico v vrednosti K 4-20, poleg tega 3-letno pisμένο garancijo.
 Kdor naredi tako naročilo v najmanjši svoti K 60— nakrat, dobi eno švicarsko zistem Roskopf patent-anker-remontar-uro št. 4060 v vrednosti K 5— s 3-letno pisμένο garancijo.
 Taisti kupec, ki v času od 1. septembra do 15. decembra naredi pisμένο naročilo v najmanjši svoti od K 20— nakrat, dobi eno angelsko zvonjenje za božično drevesce št. 1 v vrednosti K 1-50.
 Poleg tega dobi vsak naročitelj 96 strani močni koledar za l. 1909 zastojn. Onim naročilom, ki pridejo po označenem času (po 30. novembru oz. 15. decembru) se te gratis-premije na noben način ne podelijo.
 Priporočamo tedaj, da se nam pošlje zlasti božična naročila že v mesecih september, oktober, november.
 Prva tovarna ur **Hanns Konrad** v Brüxu št. 1574 (Česko.)
 Moj 200 strani močni, 3000 podob obsegajoči glavni cenik se po zahtevi vsakomur zastojn in poštine prosto pošlje. 625

Pri letošnji draginji
 se zamore štediti le pri dobrem nakupu. Pokrijte torej svojo potrebo na perilu za postelj in telo, na oblekah za gospode, dame in otroke, na potrebščinah za nveste samo direktno pri fabrikanu. Pišite nam in pošljemo vam
zastojn
 in poštine prosto naš najnovejši krasno ilustrovani umetni tiskani cenik. Iz njega priporočamo posebno:
44 vinarjev Ostanki (resti) 44 vinarjev
 pri metru brez napak pri metru
 6—12 m dolgi po izvolitvi v lodnu, barhentu za obleke, flanelu za srajce, stofih za zimsko obleko, cajg za postelj, oksford, plavi druk, piké, stofih za bluze, cajg za predpasnike, antlje, vse garantirano čisto-barvno.
 Ženske bluze v voljni ali barhentu, moderno, solidne, vse velikosti od K 3-50 naprej.
 Ženske trikotne srajce zelo gorke . . . . . od K 2-30 naprej
 Ženske trikotne hlače, mehke za zimo . . . . . od K 1-70
 Moške trikotne srajce z ovratnikom ali brez . . . . . od K 2—
 Moške trikotne spodnje hlače, debele in gorke . . . . . od K 1-60
 L-dni mantelji za dečke za 6—14 letne . . . . . od K 6-50
 Moški lodni mantelji za vsako velikost . . . . . od K 11-40
 Ženska zgornja krila, najboljši snit . . . . . od K 5-50
 Dobre težke dečke za konje, krijejo celega konja od K 8—
 in mnogo drugega. Pišite po katalog na 683
Gebr. Reichart, fabrikanti Dornbirn 20, Vorarlberg

Svarilo
 pred osleparjenjem!
 Opozorjam cenjene čitatele tega lista, da posnemajo lučji v zadnjem času zopet moje inzerate ter da prodajajo navadne plehnate ure, ki se jih dobi povsod po K 3.— kot prave „železniške Roskopf“. Prave „železniške Roskopf“-ure, katere prodajam že mnogo let v polno zadovoljnost c. k. državnih železnic, se dobijo le z zgorajšeno varstveno marko po moji firmi in so vsa druga naznanila navadne sleparije.
 Moja originalna „železniška Roskopf“-kosta brez sekundnega kazalca K 7.—, s sekundnim kazalcem K 8.—, 3 leta garancija. Se pošlje po povzetju
Max Böhnell, Dunaj
 IV. Margaretenstrasse 27/27
 urar, sodn. zapris. cenilnik in strokovnjak
 Katalog s 5000 slikami zastojn in poštine prosto. 692

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klavnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

Za bolnike! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako močnim in zastarelimi slučajem: revme, gihta, boleznij žive, glavo in zobobola, bolečin v hrbtu in v muskeljnih, bođenja v strani, bolečin nog napenjanju, se hvali splošno na mnogih klinikah praktično izkušeni, od ca. 1000 zdravnikov priporočeni, takoj bolečine od stranjajoči

Ichtymomentol.

Patent v vseh državah. Večkrat premijirano. Nedoščzen v zdravilnem vplivu! Uspeh presencijiv! Čez 15.000 zahvalnih pisem. — Edina razpošiljatev in fabrika:

Kemični laboratorij apotekarja

S. Edelmann Beherodozany (via Lvov) oddelak 28.
Franko-razpošiljatev od 5 steklenic naprej proti pošiljati 6 K—, po povzetju 20 vin. več. 18 steklenic franko K 10—, 25 steklenic franko K 23—.

5000 ur zastoj

katolog pošljer vsakomur brez plačila zastoj in prosto.

Rok. pat. 4—	hron	Budilnica 4 40	hron	J. budilnica 6—	hron	Ura na pon. delj 70 cm. 7—
Seb. Rok. 6—		Svetla cif. 3—		Schlagw. 8—		Stop. zvon. 9—
Zel. b. Ros. 7—		Stop. zvon. 5—		Gošča . . 10—		Zbudilnica 10—
Seb. dvojni mantolj 8—		kuhinj. ura 8—		6 valjkov. 12—		Z gošča . . 12—

Original Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Analfa, e. k. izkusteno, od K 13—; srebrno in zlato blago po originalnih fabriških cenah. 3 leta garancija. Izmenjava ali denar nazaj

Max Böhnel, Dunaj
IV. Margaretenstrasse 27/27 v lastni hiši.
Zapriseženi cenitelj in strokovnjak. Največja in najstarejša tvrdka. Osnovana l. 1840.
5000 slik-katalog zastoj in poštino prosto. 694

Brata Slawitsch

v Ptujju 194

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70 K —
Singer Medium 90	—
Singer Titania 120	—
Ringschifchen	140 —
Ringschifchen za krojače	180 —
Minerva A	100 —
Minerva C za krojače in čevljarje	160 —
Howe C za krojače in čevljarje	90 —
Cylinder Elastik za čevljarje	180 —

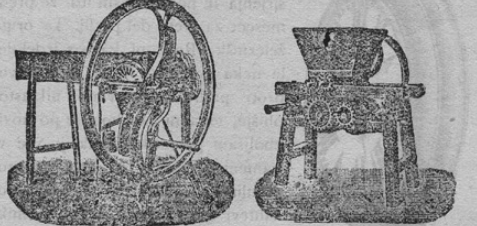
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno. 108

Pozor, gospodje in gospodilne!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — KAPILOR št. 2. Povzročca, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsake kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si vsaka družina. Imam premožno zdravilnic in priznanje. Stane poštino prosto na vsako pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča naj samo od mene pod naslovom

PETER JURISIČ 589
lekarnar v Pakracu šte. 200 v Slavoniji.

Fabrika kmetiskih in vinogradniških mašin
Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoča najnovjše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rebler za koruzo, sesalnice za gnojico, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheurechen) za mrvo obračati, stroj za košnja trave in žitja, najnovjše gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinane, hidravlične prese, prese za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Duhscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja maslin na čas in garancijo. — Cenik zastoj in franko. 433

OSTRO AMERICANA
TRIEST NEW YORK

Potniki v Ameriko
Nateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo počivati naj se obrnejo na
Simona Kmetelca
v Gubljani Koroševske ulice 28.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Gene perje za postelj

ena kila sivega, slisanega K 2—, na pol belega K 280, belega K 4—, prima mehke K 6—, visoko prima, najboljša vrsta K 8—, peresje (daunen) sivo K 6—, belo K 10—, od 5 kil naprej franko!

Gotove postelje

iz lesnega, rdeče, plave, rumeno ali belega inleta (Nanking), ena tuha, velikost 170x116 cm. z 2 glavnima blazinoma, 80x85 cm., dobro napolnjene, z novim, sivim, čistim, krepkim in trajnim perjem K 16—. Napol-daune K 20—, daune K 24—, tuha sama K 12—, 14—, 16—, glavne blazine K 3—, 250, 4—, pošlje po povzetju, zavoj gratis, od K 10— naprej franko 728

Max Berger, Deschenitz št. 229, Böhmerwald.
Kar ne dopade, denar nazaj ali izmenjava. Cenik zastoj in franko.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta 1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih dneh od 8 - 12 ure.

Obsežen zavest. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spada jočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom 671
vinom in žganjem
v Poličanih

priporoča p. t. občinstvu svoje bogato zalogo izbornega špicerijskega blaga, kakor fine pame moke, vinberle, cibebe, kave, masti, jedilno olje, petrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega blaga, štofi, druki, platno itd.

Nakupuje

žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.

Nakup in prodaja

dobra pristna narurna vina en gros in drobno pravo žganje en gros in en detail.

V Mariboru, Pfarrhofgasse hšt. 7 (blizu glavne pošte) ustanovil se je

koncesijovani urad

za navodila in pojasnila v vojaških zadevah, posebno pa glede oproščenja (frajenje) vojaške službe.

Čevlje!

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor moških, ženskih in otročjih čevljev domačega in tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in kupi pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodiska ulica št. 6 v Celju.

Budilnica s stolpovim zvonjenjem K 650

z zvonjem kakor v stolpu

I-s kvaliteta, 3 teži, bije cele in polovične ure, buči z močno glavnim stolpovim zvonom, cifernica ki sveti po noči, lepo poškano okvirje, meri 30 cm.

K 650

3 leta garancija. Pošiljatev po povzetju.

Max Böhnel, Dunaj
IV. Margaretenstrasse 27/27.
Katalog s 5000 slikami zastoj in poštino prosto. 690